

РЕШЕНИЕ

№ 7121

гр. София, 21.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43
състав**, в публично заседание на 08.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **7048** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл. 203 и сл. от АПК във вр. с чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ.

Образувано е след решение № 4932/19. 07. 2023 г. по адм. дело №1658/2023г. по описа на АССГ, I отделение, 69 състав, с което съдът е отделил за самостоятелно разглеждане искът, предявен с искова молба на Х. С. М., с адрес [населено място],[жк], вх. А, ет. 2, ап. 7, чрез адв. М. В. С. от АК – Я., със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.2, офис 8 срещу Главна дирекция „Жандармерия, специални операции и борба с тероризма“ /ГДЖСОБТ/ за заплащане на обезщетение в размер на 2500 лева за нанесени неимуществени вреди за периода от 02. 09. 2020 г. до 04. 08. 2022 г. от отменената както незаконосъобразна Заповед за задържане на лице за срок от 24 часа с рег.№22833 – 904/02. 09. 2020 г., издадена от полицейски орган при ЗЖУ – С. и от действията по задържането, ведно със законната лихва от датата на задържане до окончателното плащане.

В исковата молба се твърди, че на 02. 09. 2020 г. около 11. 30 ч. Х. М. се намирал в С., на площад „Независимост“, на продължаващият 55 дни протест срещу корупцията в страната и отказът на Главния прокурор да проведе разследване срещу лица, заемащи висши държавни длъжности. По същото време и на същото място била проведена полицейска акция за разпръскване на мирно протестиращите граждани. Ищецът бил задържан и отведен в 4 – то РУ на СДВР, без да му бъде обяснено за какво е задържан. Няколко часа по – късно му съставили АУАН и заповед за задържане. Заповедта за задържане е отменена като незаконосъобразна с решение от 04. 08. 2022 г. по нахд №

11790/2020 г. по описа на СРС, НО, 103 състав. В резултат от задържането, на ищеца са причинени неимуществени вреди, изразяващи се в психически и душевни страдания, силен шок и ужас, при отвеждане в арестното помещение на 04 РУ СДВР. От мирно протестиращ гражданин, който отстоява своите граждански права, бил приравнен на хулиган и престъпник, който погазва законите в страната. Испитал силна душевна болка, страдание. Необходими били месеци, за да забрави за престоя си в арестното помещение. С. след задържането не можел да спи, да се храни нормално, да се адаптира към нормалния ритъм на живот, което довело до влошаване на здравето му. И до настоящия момент ищецът се ужасява и изтръпва, ако срещне на улицата полицаи. След случилото се изпаднал в депресия, задържането се отразило на работата му. Почувствал се унижен и обиден, испитал силно разочарование и болка. Всичко било излъчено в национален ефир, което допълнително уронило честта, достойнството и репутацията на ищеца. Претендира разноски.

Ответникът - Главна дирекция „Жандармерия, специални операции и борба с тероризма“, чрез главен юрисконсулт М. Х., в писмен отговор на исковата молба и в хода по същество на делото, иска да се отхвърли исковата претенция, алтернативно да се намали размерът на обезщетението. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Представя писмени бележки.

Прокурор К. от СГП дава заключение, че исковата претенция е основателна и доказана.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

Със Заповед за задържане на лице за срок от 24 часа рег. № 22833 – 904/02. 09. 2020 г., издадена от полицейски орган Г. Д. Г. от ЗЖУ – С., на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР Х. С. М. е задържан в помещение за временно задържане на 04 РУ – СДВР. Видно от заповедта, задържането е за период от 24 часа, от 12ч. на 02.08.2020г. до 12 часа на 03. 08. 2020 г. При задържането са използвани помощни средства (белезници), съгласно разпоредбата на чл. 85, ал.1, т. 10 от ЗМВР. Белезниците са били поставени от момента на задържането и са свалени при привеждането на ищеца в 04 РУ – СДВР. Към заповедта за задържане е приложена декларация, че задържаното лице е запознато с правата си.

Заповедта е отменена като незаконосъобразна с решение от 04.08.2022г. на СРС, НО,103 – ти състав по нахд № 11790/2020г. Съдебното решение е влязло в сила на 29. 09. 2022 г.

По делото са приети като писмени доказателства статии, снимки, благодарствени картички от представянето на на детската книжка „Аз съм Г.“, написана от ищеца, както и доказателства, че същият е председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор на „Младосткооп – 06“ АД.

По делото са разпитани свидетелите Б. Н. К. и Г. Д. Г.. Съдът кредитира показанията на двамата свидетели като обективни, непротиворечиви и съответни на писмените доказателства по делото. Свидетелят К. дава показания, че също е бил на протеста, близо до Х. М.. Задържали ги около 12 часа, като ги отделили от протеста. Протестирали са мирно, не са имали прояви или пререкания с полицаите. Закарали ги с бус до 4 РУ –СДВР. Битовите условия в килията били лоши. Прекарали около 24 часа в нея. По здравословни причини Х. М. спазвал хранителен режим, но по време на задържането не му е предоставена храна, съобразно режима. След задържането станал сприхав, затворен, рздразнителен, за около два - три месеца. Разделил се с

приятелката си. Имал притеснения, че задържането ще се отрази на авторитета му, тъй като работи с деца.

Свидетелят Г. Д. Г. дава показания, че групата за задържане била на втора линия зад изграден кордон, пред сградата на Министерски съвет. Когато протестиращите хора пробили кордона, част от тях останали изолирани от другите и задържани. Хората се държали грубо и арогантно, замеряли полицаите с камъни, обувки, шишета, яйца. Конкретно не може да посочи от кои редици и кой конкретно е хвърлял предмети.

Съдът, след като обсъди доказателствата по делото, доводите и възраженията на страните, приема от правна страна следното:

Исковата претенция се квалифицира с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, по силата на който, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, съгласно чл. 4 от същия закон – чл.4 ЗОДОВ.

Доказателствената тежест е за ищеца, който при условията на пълно и главно доказване, с допустимите доказателствени средства, следва да установи предпоставките на отговорността, а именно: 1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие на административния орган или негови длъжностни лица; 2. постановени при и по повод административна дейност; 3. настъпила вреда и нейния размер, както и 4. пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие/бездействие и причинената вреда.

Отсъствието на която и да е от тези предпоставки прави искът неоснователен и води до неговото отхвърляне.

По допустимостта на исковата претенция: В чл. 204 от АПК са предвидени процесуалните предпоставки за допустимост на исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица. Съгласно ал. 1 на този член, първата предпоставка за допустимост на иска, когато се претендира, че вредите са причинени от незаконосъобразен административен акт е той да бъде отменен по съответния ред, а при претендиране на вреди от незаконосъобразни действия и бездействия, това да бъде установено в същото съдебно производство.

Тази предпоставка в случая е доказана. Има влязло в сила на на 29. 09. 2022г. решение от 04.08.2022г. на СРС, НО,103 – ти състав по нахд №11790/2020г., с което е отменена като незаконосъобразна Заповед за задържане на лице за срок от 24 часа рег. № 22833 – 904/02. 09. 2020 г., издадена от полицейски орган Г. Д. Г. от ЗЖУ – С., на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, с която Х. С. М. е задържан в помещение за временно задържане на 04 РУ – СДВР.

Незаконосъобразната заповед за задържане е при и по повод на административна дейност. Издаването на заповед за задържане и действията, свързани с нея е последица от изпълнение на нормативно възложени задължения и упражнена компетентност, законово, предоставена на органите в рамките на административната им правосубектност. Задържането по реда на чл. 72, ал. 1, т.1 от ЗМВР е вид принудителна административна мярка, която ограничава основно човешко право – правото на свободно придвижване. Фактическото задържане на ищеца, видно от отразеното в заповедта е за период от 24 часа.

Самият факт на задържане и фактическото лишаване на лицето от правото на свободно придвижване, предполага настъпването на емоционален стрес, провокиран от поставянето му в изолирана среда, подозрението, че е извършил престъпление, реален страх от последваща репресия и неблагоприятни последици, поради което претендираните неимуществени вреди подлежат на обезщетяване. Вредите са доказани със свидетелските показания на Б. Н. К.. Свидетелят посочва, че след задържането, ищецът е станал сприхав, затворен, раздразнителен. Разделил се с приятелката си. Имал притеснения, че задържането ще се отрази на авторитета му, тъй като работи с деца. Свидетелските показания потвърждават негативните последици върху психическото състояние, емоции и поведение на ищеца. Предизвиканите за времето на задържане болки и страдания произтичат вследствие на изпълнението на незаконосъобразна принудителна административна мярка и действията във връзка с нея, каквато по своята същност е заповедта за задържане. Вредите се изразяват освен в ограничение на свободата на движение на ищеца за 24 часа, още и в притеснения, тревожност, раздразнителност.

По силата на чл. 4 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждащото действие. От приетите по делото доказателства, съдът намира, че е налице причинно - следствена връзка между незаконосъобразната заповед и фактически действия по повод на задържането, в резултат на нейното изпълнение са причинени на ищеца неимуществени вреди.

С оглед гореизложеното, настоящият съдебен състав намира, че са налице предпоставки за основателност на предявения иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ –незаконосъобразен акт и действи по повод на осъществяване на административна дейност, доказано е настъпването на вреди, както и пряката и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт и действия и настъпилите вреди. В конкретния случай са настъпили неимуществени вреди – негативни емоционални преживявания, психически и физически дискомфорт.

В чл.4 от ЗОДОВ не са установени критерии за определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди. Съгласно §1 от ДР на ЗОДОВ за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на гражданските и трудовите закони. В настоящия случай приложение намира разпоредбата на чл.52 от Закона за задълженията и договорите. Съгласно трайно установената съдебна практика понятието „справедливост” по смисъла на чл.52 ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид от съда при определяне на обезщетението за неимуществени вреди. Такива обстоятелства са вида, характера и интензитета на увреждането, съпоставени със състоянието на ищеца преди него. Следва да се вземе предвид и стандартът на живот в страната и икономическите възможности на населението. Отчитайки тези обстоятелства, както и интензитета на породените негативни емоционални преживявания, по справедливост следва да се определи обезщетение в размер на 2500 лева. Обезщетението е съобразено със заеманото обществено положение и обстоятелството, че Х. М. работи с деца и е автор на книги за деца.

Съдът намира, че за претърпените неимуществени вреди по критериите за справедливост, ищецът следва да бъде обезщетен със сумата от 2500лв, както е

предявен искът в исковата молбата. При определяне на размера на обезщетението съдът съобрази и практиката на ВАС по аналогични казуси, дело № 11712/2022 г. на ВАС на РБ.

Върху главницата се дължи лихва, съгласно т. 4 от ТР № 3/2004 г. по т.дело №3/2004 г. на ОСГК на ВКС от датата на влизане в сила на съдебното решение, с което е отменена незаконосъобразната заповед за задържане, в случая от 29. 09. 2022 г. до окончателното плащане.

По разноските:

Съгласно разпоредбата на чл.10, ал. 3 от ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска.

Ищецът е представил списък на разноските /л. 155 от делото/. Следва да се присъдят 10 лева държавна такса /внесени общо 20 лева, по 10 лева за всеки един от исковете, преди отделянето на настоящия иск/ и адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата в минимален размер от 550 лева, съобразно материалния интерес.

На основание изложеното Административен съд София - град, Първо отделение, 43 състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Главна дирекция „Жандармерия, специални операции и борба с тероризма“ ДА ЗАПЛАТИ на Х. С. М., ЕГН [ЕГН] сумата от 2500 /две хиляди и петстотин/ лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди за периода от 02. 09. 2020 г. до 04. 08. 2022 г. от незаконно задържане от полицейски орган при ЗЖУ – С. по заповед за задържане на лице рег.№22833 – 904/02. 09. 2020г., ведно със законната лихва от 29. 09. 2022 г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Жандармерия, специални операции и борба с тероризма“ ДА ЗАПЛАТИ на Х. С. М., ЕГН [ЕГН] сумата от 560 /петстотин и шестдесет/ лева, представляваща разноски за съдебното производство.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: